

فصل اول

سرزمین و آب و هوا

جغرافیای طبیعی استان

موقعیت نسبی

استان همدان در گسترهای به مساحت ۱۹۴۹۰ کیلومتر مربع، در غرب ایران بین ۳۳ درجه و ۵۹ دقیقه تا ۳۵ درجه و ۴۴ دقیقه عرض شمالی و ۴۷ درجه و ۴۷ دقیقه تا ۴۹ درجه و ۳۰ دقیقه طول شرقی از نصف النهار گرینویچ قرار گرفته است.

این استان از شمال به استان‌های زنجان و قزوین، از جنوب به استان لرستان، از شرق به استان مرکزی و از غرب به استان کرمانشاه و قسمتی از استان کردستان محدود است.

براساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن آبان‌ماه سال ۱۳۹۵ کل جمعیت استان ۱۷۳۸۲۳۴ نفر می‌باشد که از این عده ۸۸۰۳۱۸ نفر مرد و ۸۵۷۹۱۶ نفر زن بوده است. همچنین از کل جمعیت استان ۹۷۲۱۷ نفر در مناطق شهری، ۶۳۹۰۰۵ نفر در مناطق روستایی سکونت داشته و ۲۰۱۲ نفر غیرساکن بوده‌اند.

ناهمراری‌ها

ناهمراری‌های استان در طی دوران زمین‌شناسی دچار تغییرات زیادی شده است. یکی از عوامل تغییر شکل ناهمراری‌های استان، آب‌های روان بوده است. آب‌های روان در برخی مناطق با تخریب ارتفاعات و انباشن مواد در چاله‌ها، سبب کاهش ارتفاع کوه‌ها و پیدایش دشت‌های متعددی شده‌اند. در برخی مناطق نیز شدت عمل آب‌های روان به اندازه‌ای بوده که شکل ناهمراری‌ها را معکوس کرده است برای مثال کوه به دره تبدیل شده و یا دره‌ای عمیق در دوره‌های گذشته، اکنون به صورت کوه در آمده است. کوه خان گرمز در غرب تویسرکان نمونه‌ای جالب از این پدیده است. ناهمراری‌های استان به اشکال مختلف پدید آمده است که ذیلاً به آن اشاره می‌شود.

الف - ارتفاعات: ارتفاعات استان عموماً جهت شمال غربی - جنوب شرقی دارند و به طور کلی در شمال، مرکز و جنوب استان قرار گرفته‌اند. هر یک از این ارتفاعات، شامل بخشی از کوه‌های مختلف ایران است.

- ۱- ارتفاعات شمالی: این کوهها در قسمت شمال غربی کوههای مرکزی ایران قرار دارند و خط الرأس آنها میان استان قزوین است. جنس کوههای شمالی، عمدها از سنگهای آذرین بیرونی و سنگهای آهکی است.
- ۲- ارتفاعات میانی: شامل سلسله جبال الوند است که به موازات ارتفاعات شمالی، از مرزهای غربی استان شروع می‌شود و تا حوالی شهر ازندیجان در نزدیکی جاده همدان-ملایر ادامه دارد. قله الوند با ارتفاع ۳۵۷۴ متر از سطح دریا در این سلسله جبال قرار دارد و جنس این کوهها سنگ آذرین درونی(گرانیت) است. در غرب استان و در شمال دشت همدان- بهار ارتفاعاتی قرار دارد که از نظر بلندی چندان مهم نیستند و این ارتفاعات عمدها از آهکهای بلورین تشکیل شده‌اند. غار معروف علیصدر (در ۷۵ کیلومتری شمال غربی همدان) در این تشکیلات به وجود آمده است.
- ۳- ارتفاعات جنوبی: این ارتفاعات که به کوههای گرو موسوم‌اند همانند ارتفاعات شمالی و میانی استان، جهت شمال غربی- جنوب شرقی دارند و بخشی از کوه زاگرس محسوب می‌شوند. این کوهها به صورت دیوارهای بین استان‌های همدان و لرستان کشیده شده‌اند و جنس آنها، عمدها از سنگهای آهکی است و مرتفع‌ترین قله‌ی این کوه ورخاش به ارتفاع ۳۶۳۹ متر، حد فاصل استان‌های همدان و لرستان است. در جنوب شرقی استان نیز، ارتفاعات پراکنده‌ای دیده می‌شود که از مهم‌ترین آنها می‌توان از کوه سرده و کوه گرمه نام برد. شهر ملایر در دامنه کوه گرمه واقع شده است.
- ۴- کوههای پراکنده: در حد فاصل ارتفاعات شمالی و میانی استان، کوههایی به طور پراکنده واقع‌اند که از جمله آنها می‌توان قلی‌آباد و قره داغ را در شهرستان کبودرآهنگ نام برد.

ب- دشت‌ها: دشت‌های استان از نظر نحوه پیدایش به دو دسته تقسیم می‌شوند.

- دشت‌های تراکمی.

- دشت‌های فرسایشی (کاوشنی).

دشت‌های تراکمی در اثر انباست آبرفت‌ها در مناطق پست به وجود آمده‌اند و دشت‌های فرسایشی در اثر تخریب و جابجایی مواد سازنده‌ی ارتفاعات ایجاد شده‌اند، در استان دشت‌های ملایر و تویسرکان از نوع فرسایشی و بقیه از نوع تراکمی هستند.

آب و هوای

آب و هوای استان به طور کلی تحت تاثیر عرض جغرافیایی، ارتفاع، مکان، امتداد کوهها و فاصله از دریا است. جابجایی توده‌های هوای در تعیین نوع آب و هوای هر منطقه نقش مهمی دارد.

توده‌های شمالی: این توده هوا در ماه‌های سرد سال از عرض شمالی کشور حرکت می‌کند، هوای استان را تحت تاثیر قرار می‌دهد و سبب کاهش دما و بارندگی بیشتر به صورت برف می‌شود.

توده‌های جنوبی: این توده هوا در ماه‌های گرم سال از عرض‌های جنوبی کشور و منطقه حرکت می‌کند. استان را تحت تاثیر قرار می‌دهد و موجب افزایش دما و کاهش یا قطع بارندگی می‌شود.

توده‌های غربی: این توده‌ها در ماه‌های مرطوب سال (آبان تا خرداد) از غرب، جنوب‌غرب و شمال‌غرب وارد کشور شده و موجب افزایش نسبی دما و بارندگی در سطح استان می‌شود.

به طور کلی آب و هوای استان در نتیجه وجود کوه‌های مرتفع، رودخانه‌ها و چشمه‌سارهای فراوان و پر آب و پستی و بلندی‌های زیاد، متغیر است. بدین ترتیب که هوای دره‌های شمالی کوه الوند، سرد و پربرف و باران و تابستان‌های آن معتدل است.

رودخانه‌ها: رودخانه‌های استان عموماً از برف فصول مرطوب تغذیه می‌شوند و در فصل تابستان که گیاهان نیاز به آب دارند به استثنای یک یا دو رود مثل گاماسیاب و سیمینه رود، خشک شده یا به حداقل میزان آبدی می‌رسند. مهم‌ترین رودهای استان عبارتند از:

۱- **سیمینه‌رود:** این رودخانه واقع در بخش مرکزی از دامنه‌های شمالی الوند و کوه الموقلاع در غرب دشت بهار سرچشمه می‌گیرد و در شهرستان همدان به رودخانه قره‌چای می‌پیوندد. این رودخانه از مجموعه رودخانه‌های کوچک و خشک رودهایی که در موقع بارندگی دارای آب هستند تشکیل می‌شود.

۲- **رودخانه قره‌چای (قوریچای):** قوریچای از گردنۀ زاغه و دره‌های آبادی الفاوت و آبهندو سرچشمه گرفته و در اراضی امزاجرد به سیمینه‌رود می‌ریزد.

۳- **رودخانه‌های دمق و ایده‌لو:** از ارتفاعات شمالی دهستان سردوود و ارتفاعات خدابنده‌لو سرچشمه می‌گیرند و به رودخانه سیمینه رود می‌پیونندند.

۴- **رودخانه وفرجین:** این رودخانه از قله کلاع لان الوند سرچشمه گرفته و به چراگاه آبادی گنج تپه بهار متنه می‌شود.

۵- **رودخانه دره مراد بیگ:** این رودخانه‌از کوه الوند سرچشمه می‌گیرد و به رودخانه خاکو می‌ریزد.

۶- **رودخانه سیمین:** رودخانه سیمین از قله کلاع لان الوند سرچشمه می‌گیرد و پس از ملحق شدن به رودخانه‌هایی که از گردنۀ اسدآباد و همه کسی سرچشمه دارند به طرف آبادی امزاجرد جاری می‌شود.

۷- **رودخانه عباس‌آباد:** از دره‌های گنج نامه و تاریک دره، سرچشمه گرفته به رودخانه خاکو متنه می‌شود.

۸- **رودخانه خاکو:** از کوه الوند سرچشمه می‌گیرد و پس از عبور از کنار آبادی‌های خاکو، چشین، مزدقینه، گراچقا و ده پیاز در اراضی آبادی امزاجرد به سیمینه‌رود می‌ریزد.

- ۹- رودخانه گردنه اسدآباد: از گردنه اسدآباد سرچشمه‌گرفته و از کنار آبادی‌های رسول آباد فعلی و گندھجین گذشته و در نزدیکی آبادی مالک اشتراحت با رودخانه همه کسی یکی شده و به سیمینه‌رود می‌ریزد.
- ۱۰- رودخانه همه کسی: رودخانه همه کسی که از گردنه همه کسی سرچشمه می‌گیرد؛ پس از عبور از چندین دهستان به رودخانه قره‌چای متنه می‌شود.
- ۱۱- رودخانه درجزین: از دره‌های جنوبی کوه خرقان سرچشمه گرفته پس از گذشتن از دهستان درجزین، به رودخانه قره‌چای می‌ریزد.
- ۱۲- رودخانه شهاب: از کوه‌های شرقی و غربی دهستان چهاردولی سرچشمه می‌گیرد و پس از گذشتن از کنار آبادی خسرو آباد به خرم‌رود می‌ریزد.
- ۱۳- قلقل‌رود: از دره‌های جنوب‌غربی کوه الوند سرچشمه می‌گیرد و پس از ملحق شدن به رودخانه شهاب به رودخانه گاماسیاب متنه می‌شود.
- ۱۴- رود ملایر (حزم‌آباد): رود ملایر از ارتفاعات جنوب شرق ملایر سرچشمه گرفته، به سوی ملایر جاری می‌شود؛ سپس جاده ملایر- بروجرد را قطع کرده به طرف نهاؤند ادامه یافته و به گاماسیاب می‌پیوندد.
- ۱۵- رودخانه گاماسیاب: این رودخانه یکی از طویل‌ترین رودخانه‌های ایران به‌شمار می‌رود که از جنوب‌غرب شهرستان نهاؤند سرچشمه می‌گیرد و پس از عبور از دشت نهاؤند و آبیاری باگات و کشتزارهای اطراف آن، در کنار آبادی لیلی یادگار، شاخه رود ملایر (حزم‌آباد) را دریافت می‌کند، در کنار آبادی گردیان، قلقل‌رود از تویسرکان بدان متصل می‌گردد. گاماسیاب از شاخه‌های اصلی رود کرخه به‌شمار می‌رود که در شهرستان حزم‌آباد با نام سیمره نامیده می‌شود و کلیه رودخانه‌های شرقی کبیر کوه و تمام رودخانه‌های لرستان به آن می‌پیوندد و پس از گذشتن از لرستان در غرب خوزستان جاری و کرخه نامیده می‌شود و بالاخره به باتلاق هورالعظیم متنه می‌گردد.
- ۱۶- خرم‌رود: از دره‌های شمال شرقی آبادی شهرستانه و ارتفاعات الوند سرچشمه می‌گیرد و پس از عبور از تویسرکان وارد شهرستان کنگاور می‌شود.
- ۱۷- کرزان رود: از علیایی دره آبادی گشانی و سنجران سرچشمه گرفته و در حدود آبادی اریکان با دو شعبه از رود سرابی و سرکان یکی شده و بنام قلقل‌رود، آبادی‌های اطراف خود را مشروب نموده و سپس به رودخانه گاماسیاب می‌ریزد

سرزمین و آب و هوا

مقدمه

اطلاعات این فصل شامل تقسیمات کشوری، آب و هوا و محیط‌زیست است. ضرورت انجام تقسیمات کشوری، برای نخستین بار در سال ۱۲۸۶ شمسی با تصویب قانون تشکیلات ایالات و ولایات مورد توجه قرار گرفت که در واقع زیر بنای قانون فعلی تقسیمات کشوری است.

تا سال ۱۳۶۷ استان همدان متشكل از چهار شهرستان، دوازده بخش و سی و سه دهستان بود. بخش‌های کبودآهنگ و اسدآباد در سالهای ۱۳۶۸ و ۱۳۶۹ به شهرستان تبدیل گردید. در سال ۱۳۶۸ دهستان خزل غربی از شهرستان نهاوند و در سال ۱۳۶۹ دهستان پارسینه از شهرستان اسدآباد متزعزع و به استان کرمانشاه ملحق شدند. همچنین بخش‌های بهار و رزن نیز در سال ۱۳۷۲ به شهرستان تبدیل شده‌اند.

همچنین، بعد از سرشماری آبان ماه سال ۱۳۷۵ آبادی‌های جورقان، دمق، قهاوند و ازندريان و در سال ۱۳۷۹ آبادی‌های جوکار، گل‌تپه، فرسفج و شيرين سو به شهر تبدیل شدند. در سال ۱۳۸۴ نیز سه آبادی بروزول، گیان و زنگنه به نقاط شهری استان اضافه شده‌اند و در سال ۱۳۸۶ روستای عین‌آباد جذب شهر تويسركان شد. در سال ۱۳۸۸ نیز بر اساس مصوبه هیات وزیران، بخش فامین شهرستان همدان تبدیل به شهرستانی متشكل از بخش جدید پیشخور با ترکیب دهستان پیشخور و دهستان جدید زردشت و بخش مرکزی با ترکیب دهستان‌های خرم-دشت و مفتح گردید. همچنین بخش جدید پيرسلمان به مرکزیت روستای آجین در شهرستان اسدآباد ایجاد گردید. در سال ۱۳۹۰ نیز بر اساس مصوبه هیات وزیران آبادی‌های آجین در شهرستان اسدآباد و مهاجران در شهرستان بهار به شهر تبدیل گردید. دهستان ترک شرقی نیز از بخش جوکار ملایر به بخش مرکزی آن شهرستان انتقال یافت و روستای گنج تپه از دهستان سفالگران بخش لالجین به دهستان سیمینه‌رود بخش مرکزی شهرستان بهار منتقل گردید. همچنین روستای زمان آباد از دهستان شعبان بخش مرکزی نهاوند جذب آبادی جهان آباد در همان بخش گردید. در سال ۱۳۹۶ بر اساس مصوبه هیأت وزیران روستای کرفس در شهرستان رزن و روستای اسلام‌آباد آق‌گل در شهرستان ملایر به شهر تبدیل گردید و نام آن به اسلامشهر آق‌گل تغییر یافت.

۱ - سرزمین و آب و هوای

بخش قروه در جزین در اسفند ۱۳۹۷ با تصویب هیئت وزیران با نام شهرستان درگزین، از بخش به شهرستان ارتقاء یافت. شهرستان درگزین با ۸۴۰ کیلومترمربع وسعت، مشکل از ۲ بخش مرکزی و شاهنجرین، ۲ شهر قروه درگزین و کرفس و ۴ دهستان می باشد. این شهرستان از شمال به کوههای خرقان شهرستان آوج دراستان فزوین، از شرق به شهرستان ساوه دراستان مرکزی، از جنوب به شهرستان فامنین و از غرب به شهرستان رزن متنه می گردد. جمعیت درگزین بر مبنای سرشماری سال ۱۳۹۵، ۳۶۹۸۴ نفر می باشد.

در اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۹ بر اساس مصوبه هیأت وزیران روستای جنت آباد با روستای مزرعه بید ادغام و به شهر تبدیل گردید و نام آن به پالیز تغییر یافت.

تعاریف و مفاهیم

شهرستان: واحدی از تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معین است که از بهم پیوستن چند بخش هم‌جوار که از نظر عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی، واحد مناسب و همگنی را به وجود آورده‌اند، تشکیل شده است.

بخش: واحدی از تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معین است که از بهم پیوستن چند دهستان هم‌جوار مشتمل بر چندین مزرعه، مکان، روستا و احیاً شهر، که از نظر عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی، واحد همگنی را به وجود آورده‌اند، تشکیل شده است.

شهر: محلی با حدود قانونی است که در محدوده جغرافیایی بخش واقع شده و از نظر بافت ساختمانی، اشتغال و سایر عوامل، دارای سیمابی با ویژگی‌های شهر باشد.

دهستان: کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معین است که از بهم پیوستن چند روستا، مکان و مزرعه هم‌جوار تشکیل می‌شود که از لحاظ محیط طبیعی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی همگن است و امکان خدمات‌رسانی و برنامه‌ریزی در سیستم و شبکه‌ای واحد را فراهم می‌نماید.

آبادی: یک نقطه جغرافیایی شامل مجموعه یک یا چند مکان و اراضی به هم پیوسته (اعم از کشاورزی و غیرکشاورزی) که خارج از محدوده شهرها یا هر آبادی دیگر واقع شده و دارای محدوده ثبتی یا عرفی مستطیل باشد. اگر آبادی در زمان آمارگیری محل سکونت خانوار یا خانوارهایی باشد، دارای سکنه و در غیر این صورت خالی از سکنه تلقی می‌شود.

پایین‌ترین کمیته (حداقل مطلق): عبارت از پایین‌ترین دما در یک دوره مشخص از زمان (۲۴ ساعت، یک ماه، یک سال یا چند سال) است.

بالاترین بیشینه (حداکثر مطلق): عبارت از بالاترین دما در یک دوره مشخص از زمان (۲۴ ساعت، یک ماه، یک سال یا چند سال).

۱ - سرزمین و آب و هوای

روطوبت نسبی: مقدار هوای تر موجود در یک واحد حجم از هوای معمولی است.

ساعت آفتابی: طبق تعریف سازمان هواشناسی جهانی، ساعت آفتابی در یک بازه زمانی معین، عبارت است از مجموع زمان هایی که مقدار شدت تابش مستقیم خورشید در آن بازه زمانی، بیش از ۱۲۰ وات بر متر مربع باشد.

ایستگاه همدیدی (ایستگاه سینوپتیک): ایستگاهی است که در آن، عوامل مختلف جوی از قبیل دما خشک و تر، مقدار و نوع ابر، مقدار بارندگی، نوع پدیده جوی، سمت و سرعت باد، تبخیر، فشار، ساعت‌های آفتابی، نحوه تغییرات فشار، میزان تابش خورشید و... براساس دستورالعمل‌های مشخص و در رأس ساعت‌های معین (به طور همزمان در سراسر جهان)، اندازه‌گیری و پس از ثبت در یک دفتر مخصوص، توسط دستگاه‌های مخابراتی از قبیل SSB، تلفن و تلکس، به مراکز هواشناسی در سراسر جهان مخابره می‌شود.

میانگین ارتفاع بارندگی (میانگین ارتفاع بارش): میانگین ارتفاع بارندگی یک منطقه میانگین وزنی منطقه می‌باشد. در واقع منطقه به چند ضلعی‌های متعدد تقسیم شده و با توجه به بارندگی نازل شده در هر چند ضلعی میانگین ارتفاع بارش محاسبه می‌شود.

گزیده اطلاعات

در سال ۱۳۹۹ استان همدان دارای ۱۰ شهرستان، ۲۶ بخش، ۳۲ شهر و ۷۵ دهستان بوده است. شهرستان کبودآهنگ با ۳۸۱۵ کیلومتر مربع بزرگ‌ترین و درگزین با ۸۴۰ کیلومتر مربع کوچک‌ترین شهرستان استان است.

در این سال بالاترین بیشینه دما مربوط به شهر فامین با ۴۲/۱ درجه سانتی‌گراد و پایین‌ترین کمینه دما مربوط به شهر کبودآهنگ با ۳۴- درجه سانتی‌گراد بوده است. همچنین، شهرستان قهاروند با ۴۳۱/۲ میلیمتر کمترین و نهادن با ۷۲۹/۵ میلیمتر بیشترین میزان بارندگی سالانه از ابتدای تاسیس ایستگاه‌های همدیدی را در بین شهرستان‌های استان داشته‌اند. در این سال شهر کبودآهنگ با ۱۴۹ روز بیشترین تعداد روزهای یخ‌بندان و شهر تویسرکان با ۶۲ روز کمترین تعداد روزهای یخ‌بندان را در طی سال گذرانده‌اند.

۱ - سرزمین و آب و هوای

۱-۱ - طول و عرض جغرافیایی شهرستان‌ها: ۱۳۹۹

عرض شمالی					طول شرقی					شهرستان	
حداکثر		حداقل			حداکثر		حداقل				
درجه	دقیقه	درجه	دقیقه	درجه	دقیقه	درجه	دقیقه	درجه	دقیقه		
۳۵	۴۴	۳۳	۰۹	۴۹	۴۹	۳۰	۴۷	۴۷	۴۷	کل استان	
۳۴	۶۰	۳۴	۳۵	۴۸	۴۸	۱۵	۴۷	۴۷	۴۷	اسدآباد	
۳۵	۹	۳۴	۴۵	۴۸	۴۸	۴۱	۴۸	۴۸	۸	بهار	
۳۴	۴۶	۳۴	۱۹	۴۸	۳۵	۴۸	۴۸	۴۸	۴	توبیسرکان	
۳۵	۴۴	۳۵	۹	۴۹	۴۹	۹	۴۸	۴۸	۳۲	رزن	
۳۵	۱۴	۳۴	۵۲	۴۹	۳۰	۴۸	۵۱	۵۱	فامین		
۳۵	۴۱	۳۵	۱۱	۴۸	۵۴	۴۷	۵۲	۵۲	کبودرآهنگ		
۳۴	۴۰	۳۴	۷	۴۹	۴۹	۹	۴۸	۴۸	۲۴	ملایر	
۳۴	۲۶	۳۳	۵۹	۴۸	۳۲	۴۷	۵۳	۵۳	نهاوند		
۳۴	۵۶	۳۴	۳۵	۴۹	۱۳	۴۸	۲۰	۲۰	همدان		
۳۵	۲۹	۱۲	۳۵	۴۹	۲۷	۴۹	۱	۱	درگزین		

ماخذ- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان همدان- معاونت آمار و اطلاعات

۱- سرزمین و آب و هوای

۱-۲- تعداد شهرستان، بخش، شهر و دهستان بر اساس تقسیمات کشوری

سال	تعداد شهرستان	تعداد شهر	تعداد بخش	تعداد دهستان
۱۳۸۰	۷۰	۲۴	۲۰	۸
۱۳۸۵	۷۲	۲۷	۲۳	۸
۱۳۹۰	۷۳	۲۹	۲۵	۹
۱۳۹۵	۷۳	۲۹	۲۵	۹
۱۳۹۶	۷۳	۳۱	۲۵	۹
۱۳۹۷	۷۵	۳۱	۲۶	۱۰
۱۳۹۸	۷۵	۳۱	۲۶	۱۰
۱۳۹۹	۷۵	۳۲	۲۶	۱۰

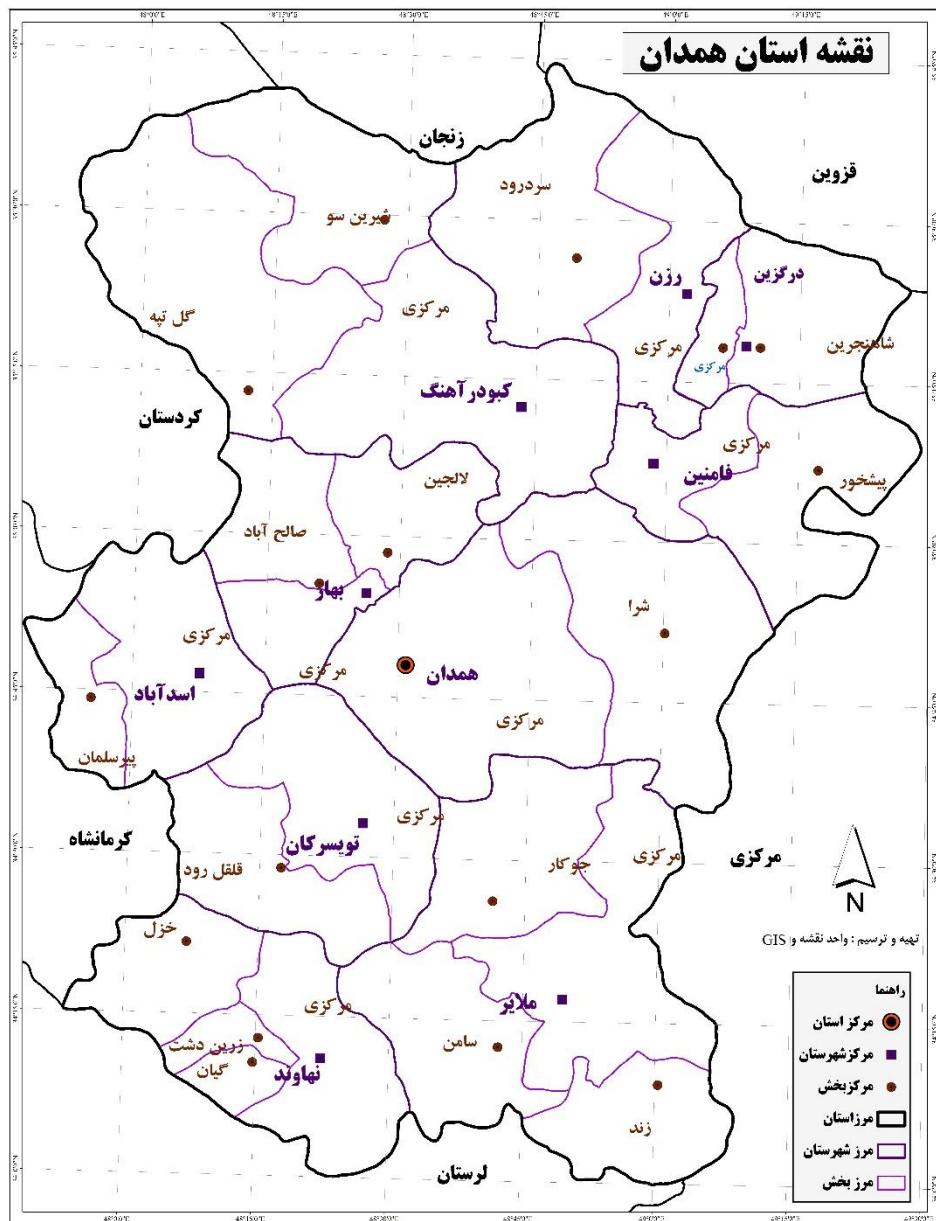
مأخذ- استانداری همدان - دفتر امور سیاسی، انتخابات و تقسیمات کشوری

۱-۳- مشخصات عمومی شهرستان‌ها براساس تقسیمات کشوری در پایان سال ۱۳۹۹

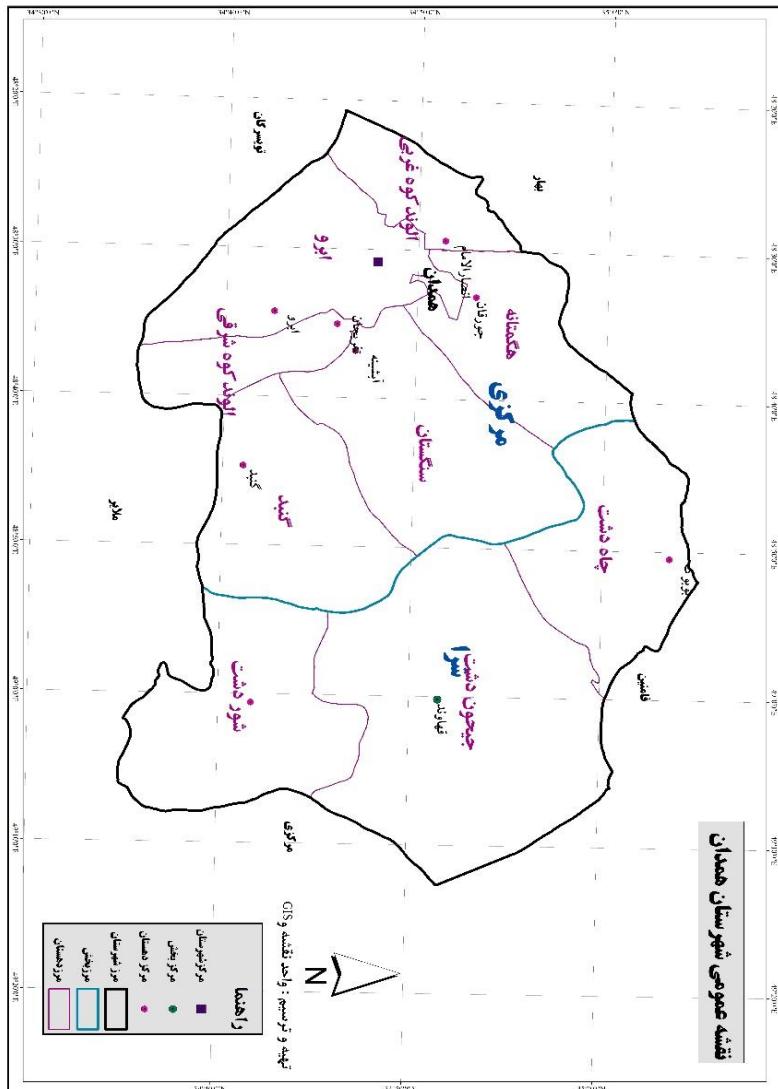
شهرستان	مساحت (کیلومتر مربع)	تعداد بخش	تعداد شهر	تعداد دهستان
كل استان	۱۹۴۹۰	۲۶	۳۱	۷۵
اسدآباد	۱۱۹۶	۲	۲	۶
بهار	۱۳۳۴	۳	۴	۶
توپیسرکان	۱۰۰۵	۲	۳	۷
رزن	۱۸۸۷	۲	۲	۵
فامنین	۱۲۸۷	۲	۱	۴
کبودراهنگ	۳۸۱۵	۳	۳	۱۰
ملایر	۳۲۰۹	۴	۶	۱۵
نهاوند	۱۵۳۶	۴	۴	۹
همدان	۲۸۳۱	۲	۴	۹
درگزین	۸۴۰	۲	۲	۴

مأخذ- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان همدان

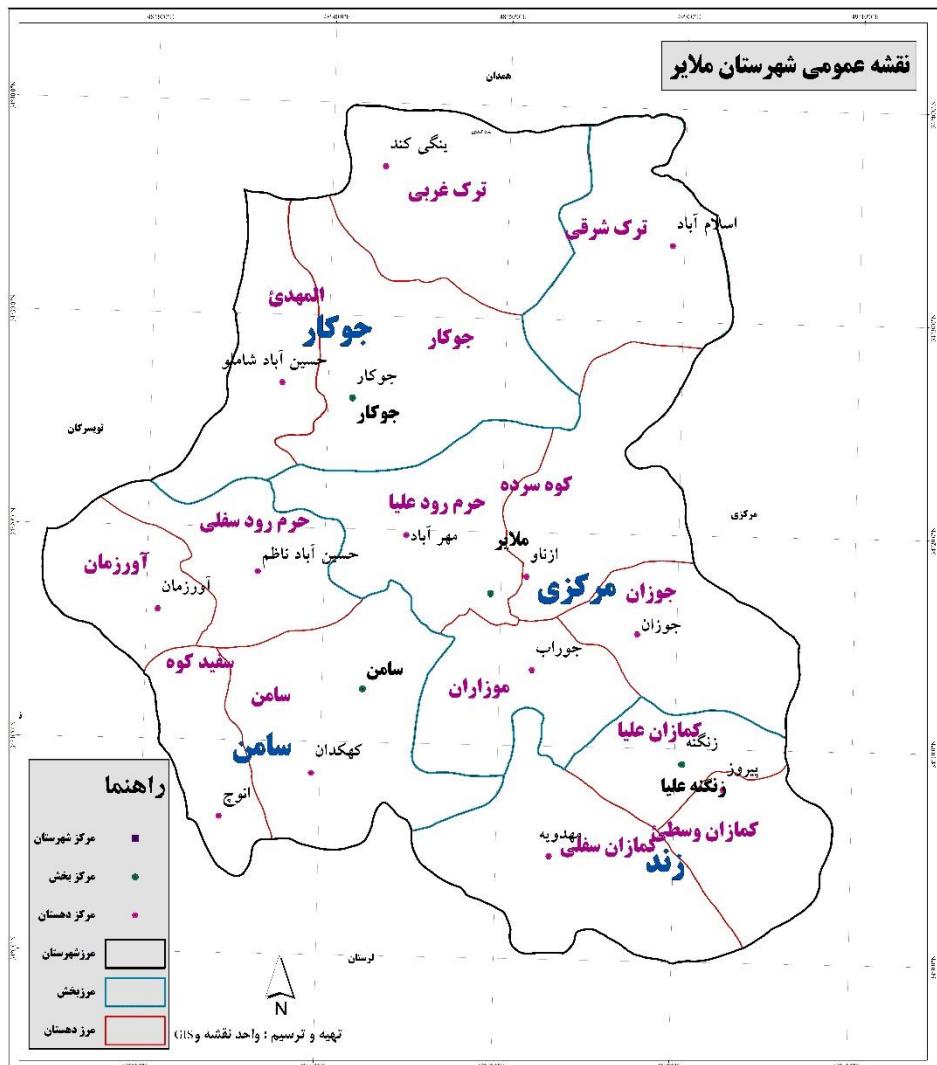

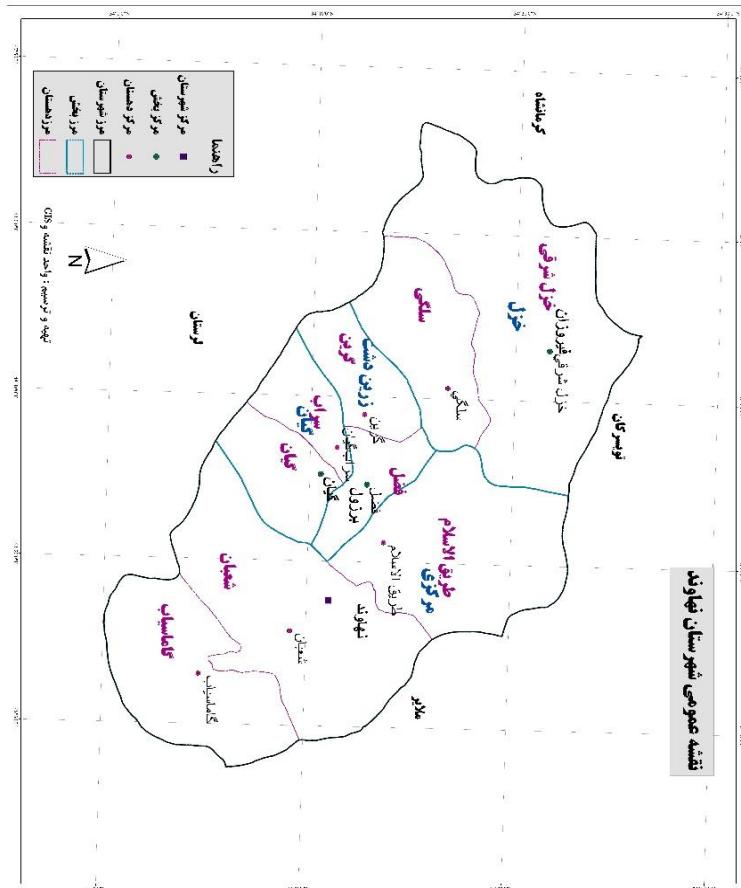
۱ - سرزمین و آب و هوای

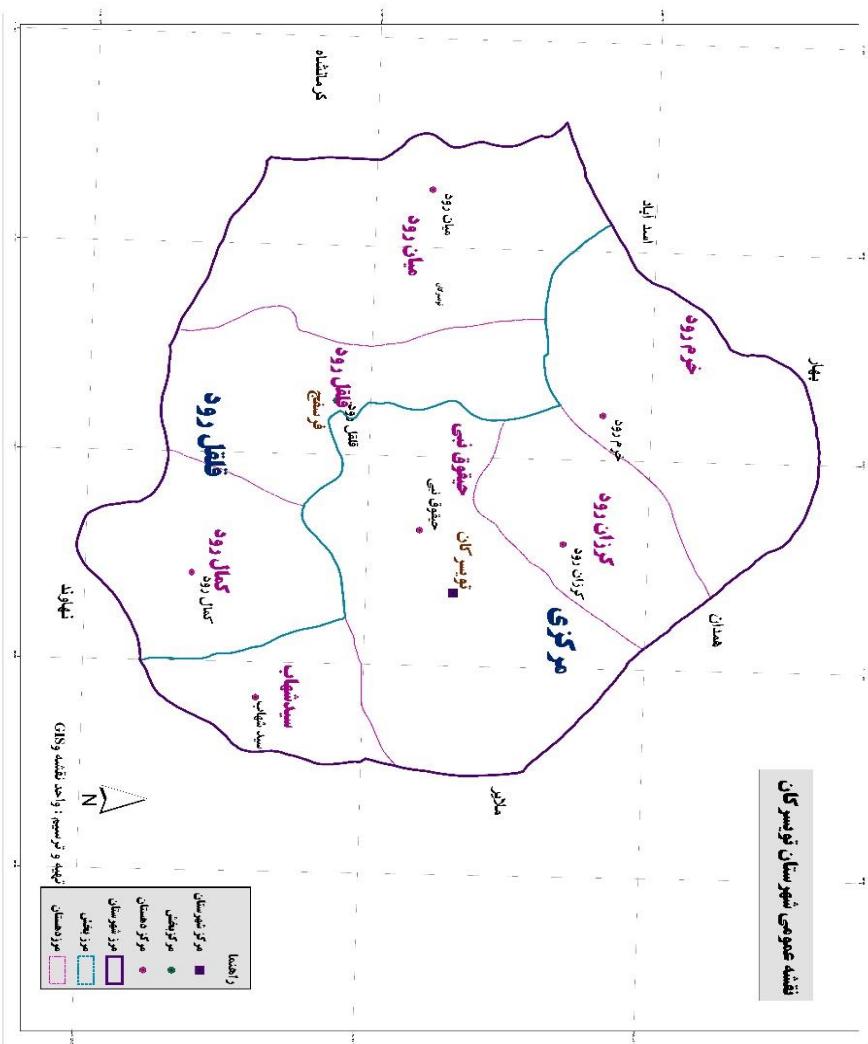

۱- سرزمین و آب و هوا

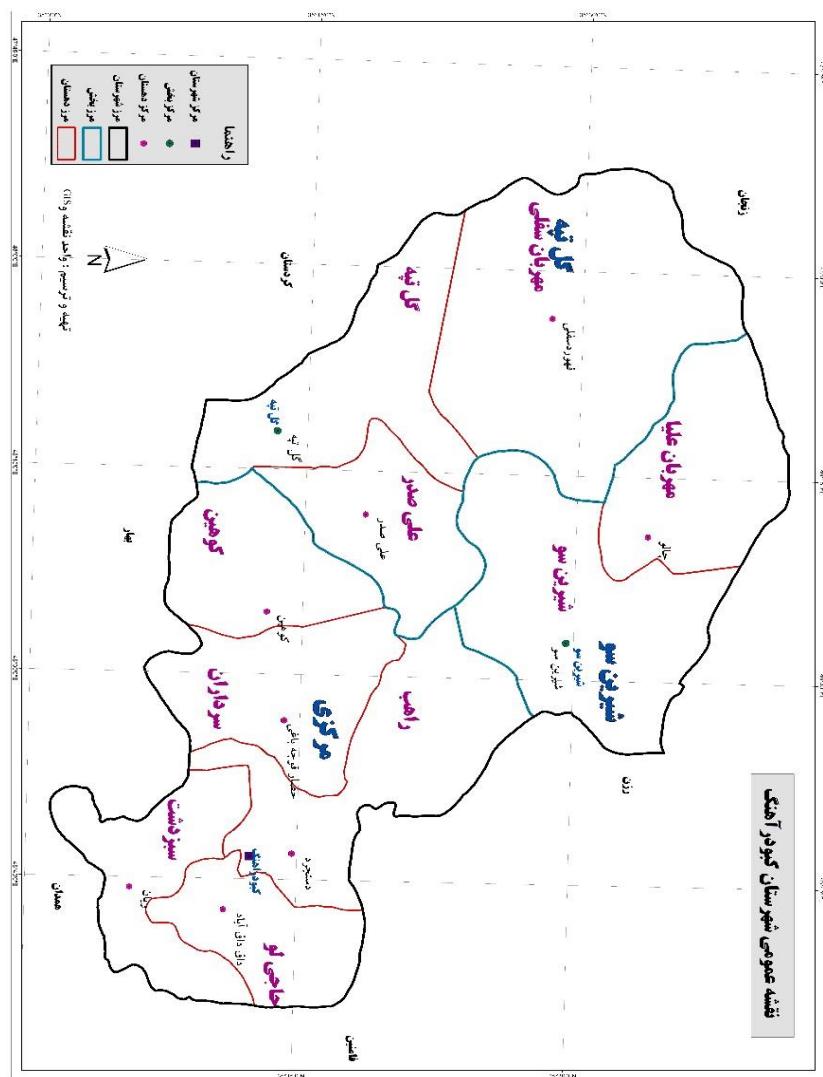

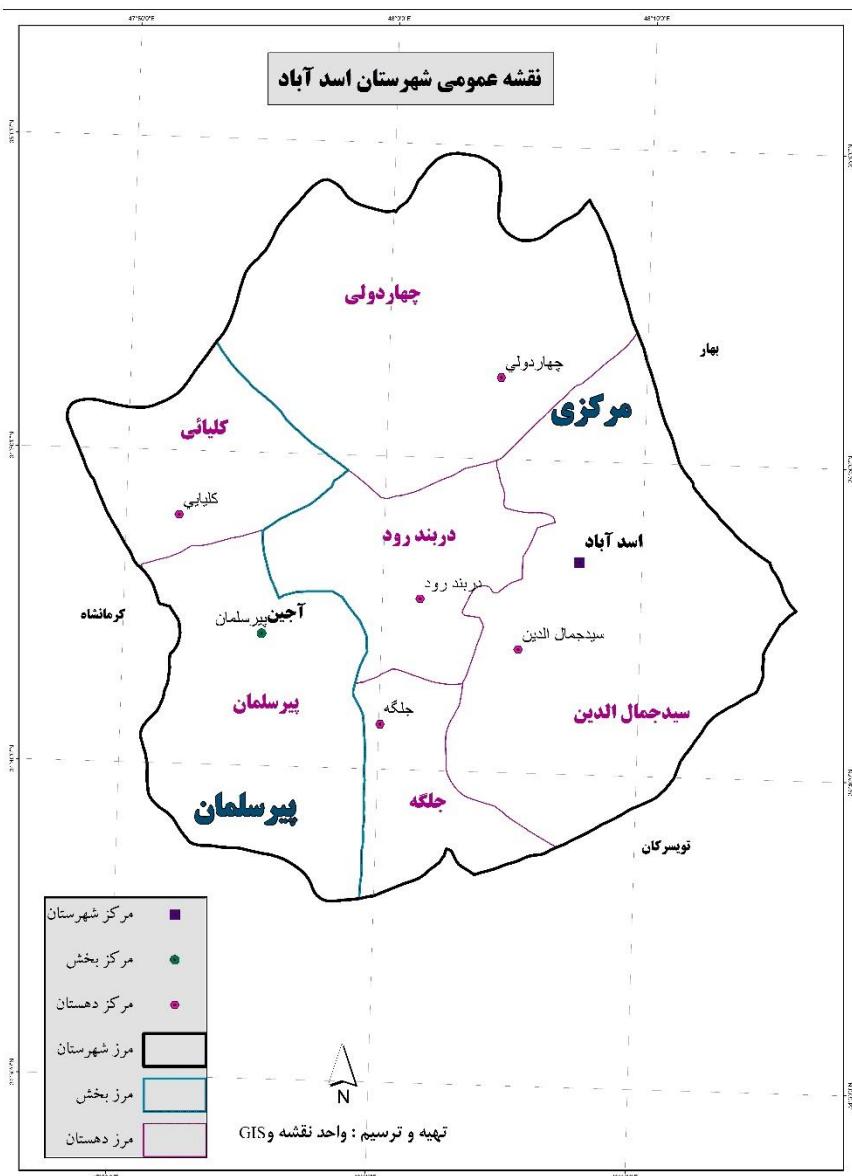
۱ - سرزمین و آب و هوای

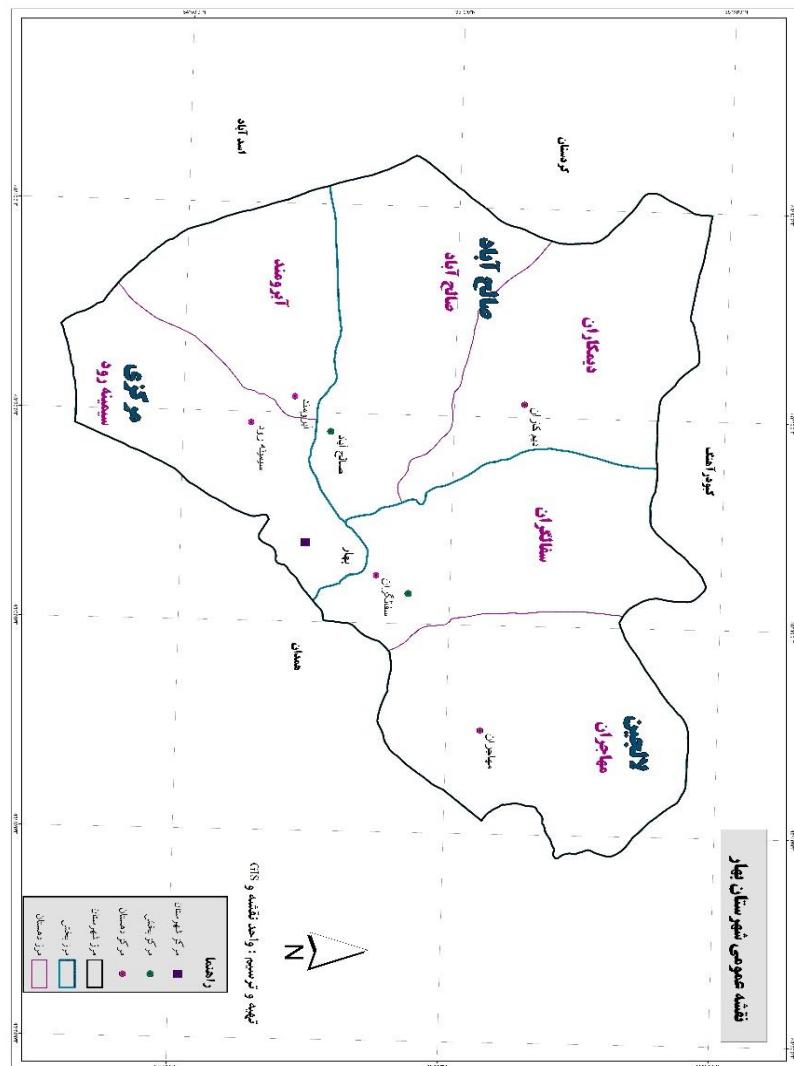

۱ - سرزمین و آب و هوای

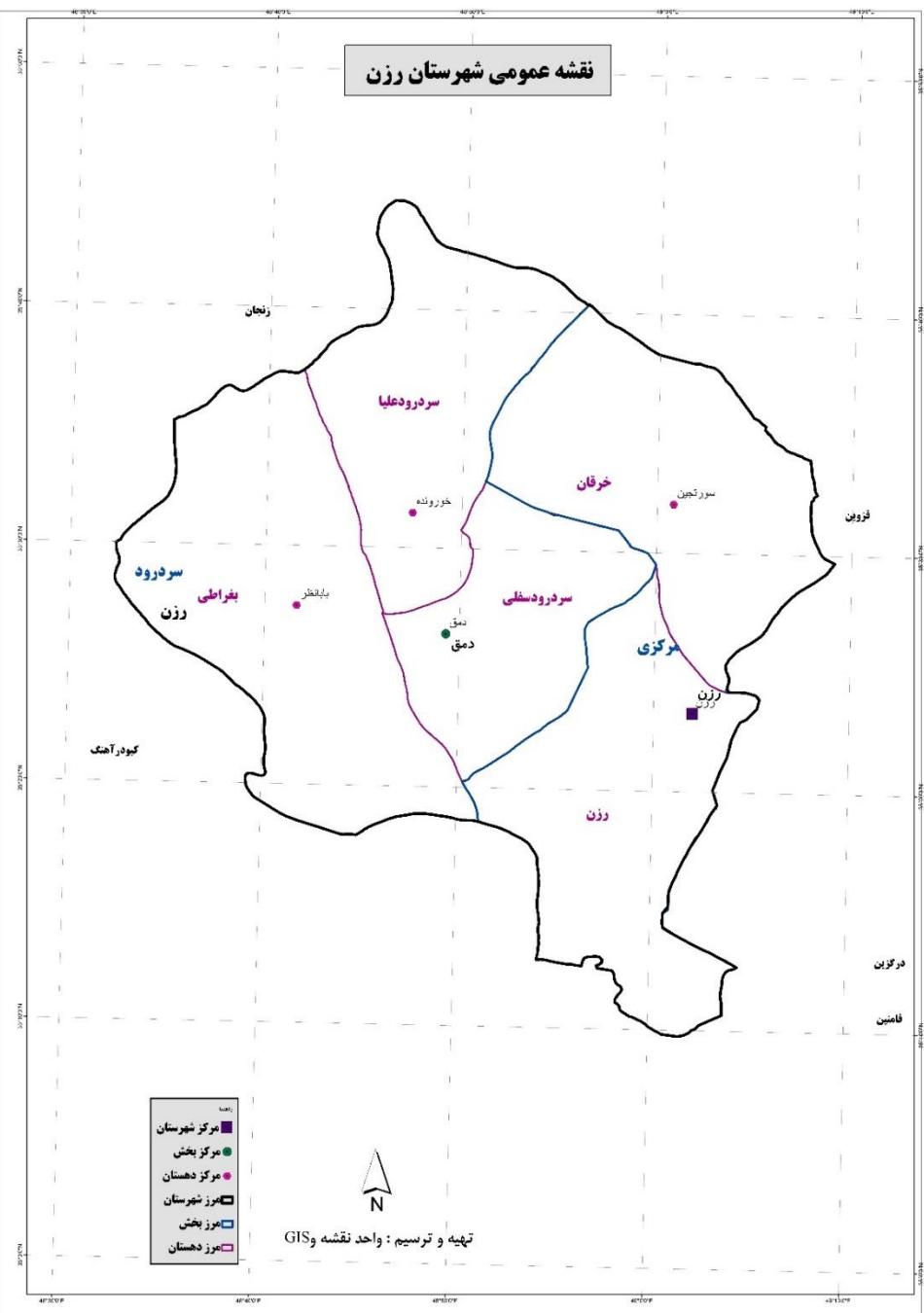

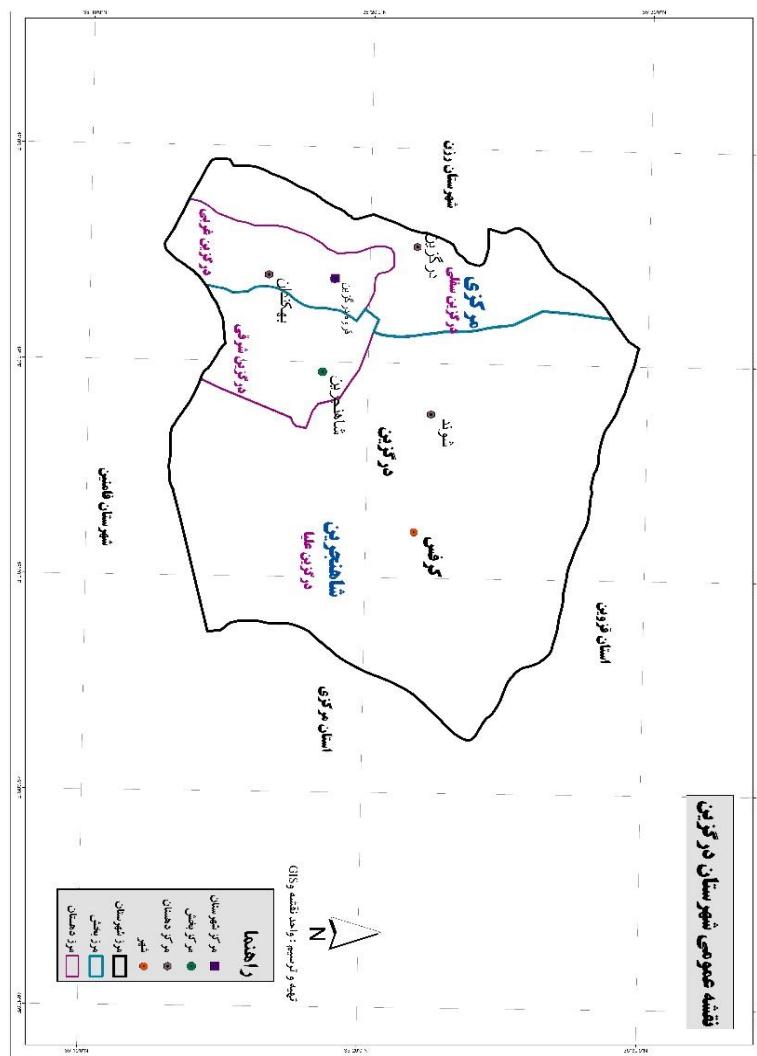
۱ - سرزمین و آب و هوای

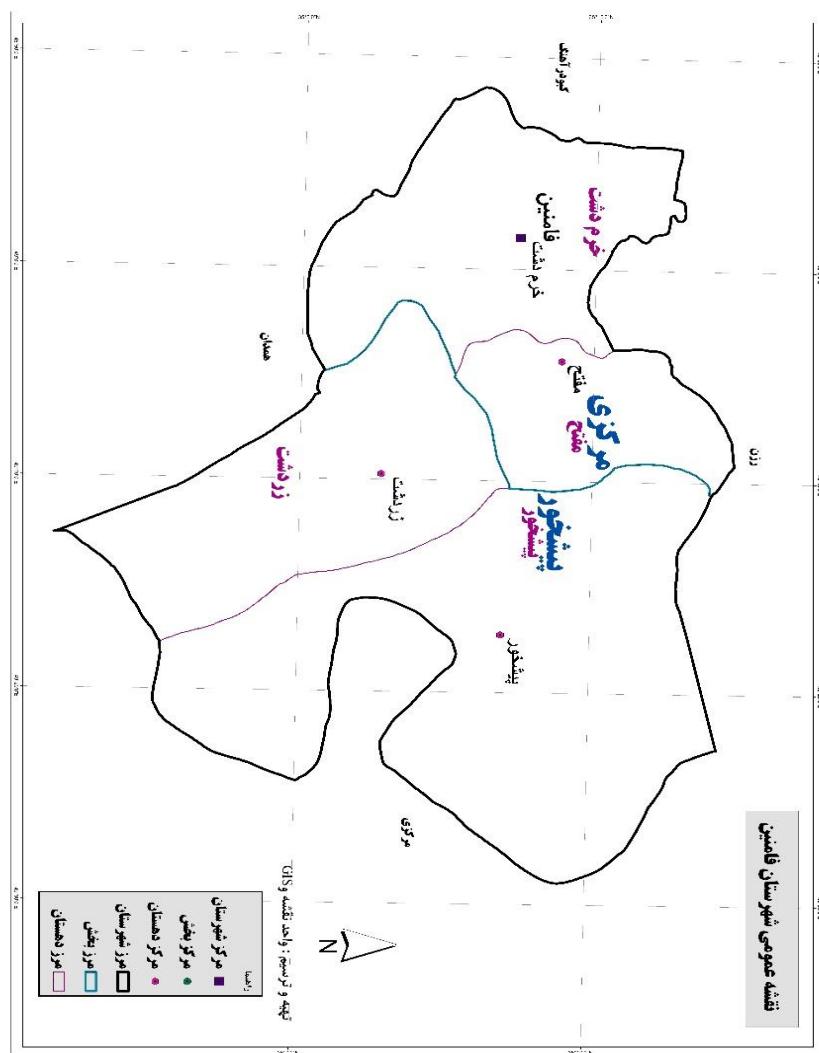
۱- سرزمین و آب و هوای شهرستان رزن

۱ - سرزمین و آب و هوای

۱ - سرزمین و آب و هوای

۱ - سرزمین و آب و هوای

۱-۴- تقسیمات کشوری در محدوده استان ۱۳۹۹

تعداد آبادی				نام دهستان	نام شهر	شهرستان و بخش
خالی از سکنه	دارای سکنه	جمع				
۱۳۲	۱۰۶۹	۱۲۰۱				کل استان.....
۱۳	۹۹	۱۱۲				شهرستان اسدآباد .....
					اسدآباد	مرکزی.....
					پالیز	
۳	۹	۱۲		جلگه		
۲	۲۶	۲۸		چهاردولی		
۰	۱۴	۱۴		دریند رود		
۳	۱۹	۲۲		سید جمال		
				الدین		
					آجین	پیر سلمان .....
۵	۱۷	۲۲		پیر سلمان		
۰	۱۴	۱۴		کلیانی		
۹	۶۸	۷۷				شهرستان بهار.....
					بهار	مرکزی.....
۰	۱۱	۱۱		آبرومند		
۱	۱۱	۱۲		سیمینه رود		
					لاله جین	لاله جین .....
					مهاجران	
۰	۹	۹		سفالگران		
۸	۱۰	۱۸		مهاجران		
					صالح آباد	صالح آباد.....
۰	۱۶	۱۶		دیم کاران		
۰	۱۱	۱۱		صالح آباد		
۱۲	۱۰۴	۱۱۶				شهرستان تویسرکان .....
					تویسرکان	مرکزی.....
					سرکان	
۴	۲۰	۲۴		حیوق نبی		
۱	۲۰	۲۱		خرم رود		
۰	۹	۹		سید شهاب		
۱	۱۰	۱۱		کرزان رود		

۱ - سرزمین و آب و هوای

۱-۴- تقسیمات کشوری در محدوده استان ۱۳۹۹ (دبیله)

تعداد آبادی			نام دهستان	نام شهر	شهرستان و بخش
خالی از سکنه	دارای سکنه	جمع			
فرسنج				قلقل رود	.....
۱	۱۵	۱۶	قلقل رود		
۲	۹	۱۱	کمال رود		
۳	۲۱	۲۴	میان رود		
۹	۸۳	۹۲			شهرستان رزن.....
رزن				مرکزی	.....
۵	۲۵	۳۰	رزن		
۱	۱۶	۱۷	خرقان		
دماق				سردرود	.....
۱	۱۳	۱۴	بغاطی		
۱	۱۷	۱۸	سردرود سفلی		
۱	۱۲	۱۳	سردرود علیا		
۳	۱۲۹	۱۳۲			شهرستان کبودراهنگ.....
کبودراهنگ				مرکزی	.....
۰	۱۴	۱۴	کوهین		
۰	۱۵	۱۵	سرداران		
۰	۷	۷	راهب		
۱	۹	۱۰	حاجلو		
۰	۱۲	۱۲	سیز دشت		
گل تپه				گل تپه	.....
۰	۲۱	۲۱	مهریان سفلی		
۰	۱۵	۱۵	علی صدر		
۰	۱۰	۱۰	گل تپه		
شیرین سو				شیرین سو	.....
۲	۱۰	۱۲	مهریان علیا		
۰	۱۶	۱۶	شیرین سو		
۲۱	۲۱۳	۲۳۴			شهرستان ملایر.....
ملایر				مرکزی	.....

۱ - سرزمین و آب و هوای

۱-۴ - تقسیمات کشوری در محدوده استان ۱۳۹۹ (دباله)

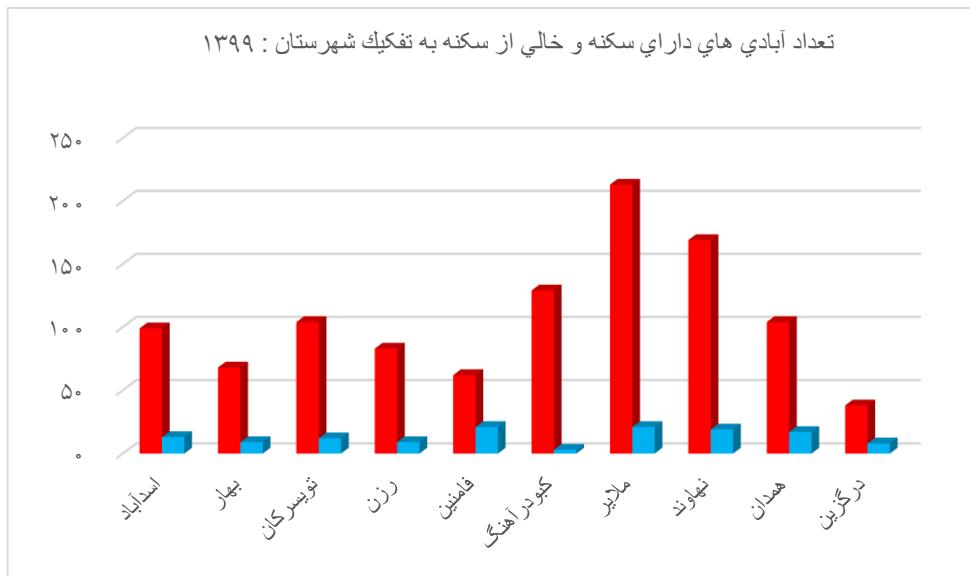
تعداد آبادی			تعداد دهستان	تعداد شهر	شهرستان و بخش
خالی از سکنه	دارای سکنه	جمع			
۲	۲۵	۲۷	کمازان سفلی	زنگنه	..... زند
۱	۱۱	۱۲	کمازان علیا		
۲	۱۰	۱۲	کمازان وسطی		
۰	۹	۹	المهدی	جوکار ازندریان	..... جوکار
۲	۱۹	۲۱	ترک غربی		
۲	۱۵	۱۷	جوکار		
۲	۱۰	۱۲	آورزمان	سامن	..... سامن
۲	۱۸	۲۰	حرم رود سفلی		
۲	۱۹	۲۱	سامن		
۰	۱۰	۱۰	سفیدکوه		
۱۹	۱۶۹	۱۸۸			شهرستان نهادوند .....
۰	۲۴	۲۴	طريق الاسلام	نهادوند	..... مرکزی
۹	۲۳	۳۲	گاماسیاب		
۳	۳۳	۳۶	شعبان		
۱	۸	۹	فضل	برزویل	..... زرین دشت
۰	۷	۷	گرین		
۲	۴۰	۴۲	خرزل شرقی	فیروزان	..... خرزل
۴	۲۲	۲۶	سلگی		
۰	۶	۶	گیان	گیان	..... گیان
۰	۶	۶	سراب		
۱۷	۱۰۴	۱۲۱			شهرستان همدان.....
۰	۱۵	۱۵	جیحون دشت	قهاؤند	

۱ - سرزمین و آب و هوای

۴- تقسیمات کشوری در محدوده استان ۱۳۹۹ (دبالة)

تعداد آبادی			نام دهستان	نام شهر	شهرستان و بخش
حالی از سکنه	دارای سکنه	جمع			
۱	۱۰	۱۱	چاه دشت		
۰	۱۵	۱۵	شور دشت		
				همدان	
				مرکزی..... مریانج	
				جورقان	
۰	۷	۷	ابرو		
۱	۷	۸	الوند کوه شرقی		
۲	۱۰	۱۲	الوند کوه غربی		
۴	۲۱	۲۵	سنگستان		
۸	۹	۱۷	گبد		
۱	۱۰	۱۱	هگمتانه		
۲۱	۶۲	۸۳			شهرستان فامینی.....
۱	۱۴	۱۵	خرمدهشت	فامینی	مرکزی.....
۲	۵	۷	مفتح		
۱۵	۳۱	۴۶	پیشخور		پیشخور.....
۳	۱۲	۱۵	زردشت		
۸	۳۸	۴۶			شهرستان درگزین.....
				قروه درگزین	مرکزی.....
۱	۹	۱۰	درگزین سفلی		
۰	۵	۵	درگزین غربی		
				کرفس	شاهنجیرین.....
۲	۱۱	۱۳	درگزین شرقی		
۵	۱۳	۱۸	درگزین علیا		

ماخذ - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان همدان

مبنای: جدول ۴

۱ - سرزمین و آب و هوای

۱-۵- مشخصات ایستگاه‌های هواشناسی: ۱۳۹۹

ایستگاه	نام شهر یا دهستان محل استقرار	نوع ایستگاه	سال تاسیس	ارتفاع از سطح دریا (متر)
سینوپتیک همدان	همدان(فرودگاه)	سینوپتیک فرودگاهی	۱۳۵۴	۱۷۴۹
ملایر	موزاران(روستای جوراب)	سینوپتیک اصلی	۱۳۷۰	۱۷۲۵
نوژه (کبودرآهنگ)	راهب	سینوپتیک اصلی	۱۳۲۹	۱۶۷۹
نهاوند	شعبان(روستای جهان آباد)	سینوپتیک	۱۳۷۱	۱۶۵۸
رزن	رزن(روستای تکیه)	سینوپتیک تکمیلی	۱۳۸۷	۱۸۰۵
تویسرکان	تولیت	سینوپتیک تکمیلی	۱۳۸۲	۱۷۸۳
اسدآباد	اسدآباد	سینوپتیک تکمیلی	۱۳۸۷	۱۵۰۲
فامنین	فامنین	سینوپتیک تکمیلی	۱۳۸۷	۱۶۱۶
فهاؤند	قهاوند	سینوپتیک تکمیلی	۱۳۸۷	۱۶۴۵

طول و عرض جغرافیایی							ایستگاه	
عرض شمالی			طول شرقی					
درجه	دقیقه	ثانیه	درجه	دقیقه	ثانیه			
۳۴	۵۱	-	۴۸	۳۲	-	سینوپتیک همدان		
۳۴	۱۷	-	۴۸	۴۹	-	ملایر		
۳۵	۱۲	-	۴۸	۴۱	-	نوژه (کبودرآهنگ)		
۳۴	۹	-	۴۸	۲۴	-	نهاوند		
۳۵	۲۱	-	۴۹	۱	-	رزن		
۳۴	۳۳	-	۴۸	۲۶	-	تویسرکان		
۳۴	۳۲	-	۴۸	۷	-	اسدآباد		
۳۵	۷	-	۴۸	۵۹	-	فامنین		
۳۴	۵۱	-	۴۸	۵۹	-	فهاؤند		

مأخذ- اداره کل هواشناسی استان همدان

۱ - سرزمین و آب و هوا

۱-۶- اطلاعات هواشناسی شهرهای استان بر حسب ماه : ۱۳۹۹

شهر همدان						ماه	
دماهی هوا (درجه سلسیوس)							
پایین ترین کمینه	بالاترین بیشته	میانگین	میانگین کمینه	میانگین بیشته	میانگین بیشته		
-۳/۸	۲۱/۹	۷/۹	۱/۷	۱۴/۲		فوریه	
۲	۲۸/۴	۱۴/۲	۷	۲۱/۴		اردیبهشت	
۶/۹	۳۴/۶	۲۰/۵	۱۰	۳۱		خرداد	
۸/۳	۳۶/۶	۲۳/۵	۱۳/۹	۳۳		تیر	
۱۱/۹	۳۸/۱	۲۴/۹	۱۴/۸	۳۴/۹		مرداد	
۸/۷	۳۳/۴	۲۰/۶	۱۰/۲	۳۰/۹		شهریور	
-۱/۷	۳۰/۷	۱۴/۳	۴/۲	۲۴/۴		مهر	
-۳/۶	۲۴/۴	۹/۷	۲	۱۷/۰		آبان	
-۸/۵	۱۱/۶	۲/۴	-۱/۱	۵/۹		آذر	
-۱۱/۲	۱۷	۰/۵	-۷/۲	۸/۲		دی	
-۱۲/۳	۱۷/۹	۲/۹	-۳/۶	۱۱/۵		بهمن	
-۸/۸	۲۰/۲	۴/۸	-۲	۱۱/۶		اسفند	

حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)	ساعت آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای همراه با گرد و غبار	تعداد روزهای یخ زدن	رطوبت نسبی (درصد)	حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
۱۹	۲۱۳/۵	۱	۹	۶۷	۴۴/۶	۱۱۵/۶	فوریه
۲۷	۳۰۸	۰	۰	۵۳	۱۹/۶	۴۱/۳	اردیبهشت
۲۱	۳۷۳/۲	۰	۰	۳۲	۴	۴	خرداد
۲۲	۳۴۲/۱	۰	۰	۳۱	۰/۱	۰/۱	تیر
۱۵	۳۵۵/۶	۰	۰	۲۹	۰	۰	مرداد
۲۱	۳۳۹	۰	۰	۲۸	۰	۰	شهریور
۱۶	۲۹۰/۲	۰	۷	۴۰	۴/۲	۶	مهر
۱۸	۱۹۷/۷	۰	۸	۵۴	۳/۵	۱۲	آبان
۱۵	۸۸/۸	۰	۲۲	۹۲	۳۲	۱۰۶/۷	آذر
۱۷	۲۲۰/۱	۰	۳۰	۶۶	۲/۲	۲/۲	دی
۲۴	۲۱۴/۹	۰	۲۲	۵۹	۳۷/۵	۵۸/۸	بهمن
۲۰	۲۲۰/۸	۰	۲۰	۵۷	۱۶/۴	۲۵/۹	اسفند

۱ - سرزمین و آب و هوا

۱-۶ - اطلاعات هواشناسی شهرهای استان بر حسب ماه : ۱۳۹۹ (دبale)

شهر ملایر						ماه	
دماهی هوا (درجه سلسیوس)							
پایین ترین کمینه	بالاترین بیشته	میانگین	میانگین کمینه	میانگین بیشته	میانگین بیشته		
-۰/۳	۲۱/۹	۹/۸	۴/۱	۱۵/۰		فروردين.....	
۴	۲۹/۶	۱۵/۳	۸/۷	۲۱/۹		اردیبهشت.....	
۹/۶	۳۵/۴	۲۲/۳	۱۲/۸	۳۱/۸		خرداد.....	
۱۰	۳۸/۲	۲۵	۱۶/۲	۳۳/۹		تیر.....	
۱۳	۳۷/۸	۲۶/۴	۱۷	۳۵/۹		مرداد.....	
۱۰	۳۴/۴	۲۲/۵	۱۳/۱	۳۱/۹		شهریور.....	
۲	۳۱/۸	۱۶/۶	۷/۶	۲۵/۰		مهر.....	
-۱	۲۶	۱۱/۹	۴/۱	۱۹/۶		آبان.....	
-۵/۹	۱۶	۴/۹	۰/۵	۹/۲		آذر.....	
-۹/۲	۱۷/۲	۳/۴	-۳/۶	۱۰/۳		دی.....	
-۹/۴	۱۸/۳	۵/۵	-۰/۹	۱۱/۹		بهمن.....	
-۱۰/۵	۲۰/۳	۶/۴	۰/۸	۱۲		اسفند.....	

حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)	ساعت آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای همراه با گرد و غبار	تعداد روزهای یخبندان	رطوبت نسبی (درصد)	حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
۲۰	۲۲۱/۶	۰	۱	۶۱	۴۷/۳	۱۰۳/۲	فروردين.....
۲۰	۲۹۴/۹	۳	۰	۴۶	۱۱/۷	۴۲/۷	اردیبهشت.....
۹	۳۵۷/۹	۲	۰	۲۷	۰	۰	خرداد.....
۱۶	۳۲۵/۶	۰	۰	۲۶	۰	۰	تیر.....
۱۶	۳۵۱/۴	۰	۰	۲۶	۰	۰	مرداد.....
۲۰	۳۳۲	۱	۰	۲۵	۳	۳	شهریور.....
۱۱	۲۸۹/۹	۰	۰	۳۱	۱/۸	۲/۴	مهر.....
۱۰	۲۱۳/۶	۰	۳	۴۲	۴/۲	۷/۳	آبان.....
۱۴	۱۳۷/۶	۰	۱۳	۷۶	۱۸/۶	۹۶	آذر.....
۱۶	۲۴۳/۱	۰	۲۴	۵۱	۰	۰	دی.....
۲۴	۲۱۶/۴	۰	۱۹	۵۴	۴۶/۸	۷۰/۴	بهمن.....
۱۷	۲۲۳/۴	۳	۱۵	۵۲	۲۹/۷	۵۲/۸	اسفند.....

۱ - سرزمین و آب و هوا

۱-۶ - اطلاعات هواشناسی شهرهای استان بر حسب ماه : ۱۳۹۹ (دباله)

شهر نوژه (کبودراهنگ)						ماه	
دماه هوا (درجه سلسیوس)							
پایین ترین کمینه	بالاترین بیشته	میانگین	کمینه	میانگین بیشته	میانگین		
-۲	۲۳/۲	۷/۶	۰/۸	۱۴/۰		فوریه	
۲/۲	۲۸	۱۳/۵	۵/۶	۲۱/۳		اردیبهشت	
۵/۴	۳۴/۸	۲۰/۶	۹/۳	۳۱/۸		خرداد	
۸/۲	۳۷/۸	۲۴/۱	۱۵/۴	۳۳/۰		تیر	
۱۲/۶	۳۹	۲۵/۸	۱۵/۶	۳۵/۹		مرداد	
۸/۸	۳۵/۶	۲۱/۱	۱۰/۷	۳۱/۴		شهریور	
-۱/۶	۳۰/۶	۱۴/۴	۴/۳	۲۴/۴		مهر	
-۳/۴	۲۴/۴	۸/۸	۰/۲	۱۷/۴		آبان	
-۷/۲	۱۰	۱/۸	-۱/۸	۵/۵		آذر	
-۱۴/۶	۱۴	-۰/۹	-۹/۲	۷/۵		دی	
-۱۳/۸	۱۷/۲	۲/۱	-۶/۶	۱۰/۸		بهمن	
-۱۰/۴	۲۰/۲	۳/۹	-۳/۸	۱۱/۶		اسفند	
حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)	ساعت آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای همراه با گرد و غبار	تعداد روزهای یخبندان	رطوبت نسبی (درصد)	حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
۲۲	۲۰۳/۴	۰	۱۳	۷۱	۴۰/۲	۱۱۹	فوریه
۲۵	۲۹۴/۸	۰	۰	۶۰	۱۹	۵۵/۶	اردیبهشت
۲۱	۳۶۴	۰	۰	۳۴	۰/۴	۰/۴	خرداد
۲۰	۳۱۸/۱	۰	۰	۳۰	۰/۲	۰/۲	تیر
۱۸	۳۳۹/۶	۰	۰	۲۹	۳/۸	۳/۸	مرداد
۱۸	۳۳۸/۷	۰	۰	۳۰	۰	۰	شهریور
۱۵	۲۷۹/۵	۰	۹	۴۵	۱۳/۲	۲۲	مهر
۱۸	۱۹۳/۶	۰	۲۱	۵۶	۱۱/۲	۲۶	آبان
۱۵	۶۱/۸	۰	۲۶	۸۸	۳۸/۸	۱۱۷/۴	آذر
۲۰	۱۹۷/۳	۰	۳۰	۶۹	۲/۶	۲/۸	دی
۲۵	۱۸۰/۹	۰	۲۶	۶۵	۲۷/۲	۵۸/۸	بهمن
۲۳	۱۹۱/۱	۰	۲۴	۶۰	۱۹/۸	۳۲/۶	اسفند

۱ - سرزمین و آب و هوای

۱-۶ اطلاعات هواشناسی شهرهای استان بر حسب ماه : ۱۳۹۹ (دباله)

شهر نهادوند						ماه	
دماهی هوا (درجه سلسیوس)							
پایین ترین کمینه	بالاترین بیشته	میانگین کمینه	میانگین کمینه	میانگین بیشته	میانگین بیشته		
-۰/۳	۲۲/۶	۱۰/۱	۳/۸	۱۶/۳		فوریه	
۳/۸	۳۱/۶	۱۶/۱	۸/۳	۲۳/۸		اردیبهشت	
۹/۸	۳۶/۲	۲۲/۷	۱۲/۵	۳۲/۹		خرداد	
۱۲/۶	۳۹/۵	۲۵/۸	۱۶/۵	۳۵		تیر	
۱۳/۵	۳۹/۴	۲۶/۵	۱۶/۸	۳۶/۲		مرداد	
۱۰/۳	۳۵/۶	۲۳/۲	۱۳/۷	۳۲/۸		شهریور	
۲/۶	۳۲/۵	۱۷/۳	۷/۷	۲۷		مهر	
-۰/۷	۲۶/۸	۱۲/۴	۴/۳	۲۰/۵		آبان	
-۳/۹	۱۶/۲	۵/۶	۱	۱۰/۱		آذر	
-۹/۵	۱۷/۳	۳/۸	-۳/۷	۱۱/۲		دی	
-۷/۶	۱۹/۱	۵/۸	-۱/۱	۱۲/۸		بهمن	
-۸/۴	۲۲	۶/۹	۰/۶	۱۳/۲		اسفند	

حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)	ساعت آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای همراه با گرد و غبار	تعداد روزهای یخ‌بندان	رطوبت نسبی (درصد)	حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
۲۱/۴	۲۳۷/۹	۰	۴	۵۷	۳۰/۹	۸۵/۷	فوریه
۲۳/۱	۲۹۷/۸	۰	۰	۴۵	۱۴/۳	۳۶/۱	اردیبهشت
۱۵/۴	۳۶۰/۲	۰	۰	۲۷	۰	۰	خرداد
۱۶/۱	۳۵۶/۷	۰	۰	۲۷	۶	۶	تیر
۱۵/۲	۳۵۶/۷	۰	۰	۲۹	۰	۰	مرداد
۱۷/۲	۳۲۷/۱	۰	۰	۲۶	۰	۰	شهریور
۱۶/۵	۲۷۴	۰	۰	۳۲	۷/۸	۸/۴	مهر
۱۶/۱	۲۰۳	۰	۲	۴۱	۳/۵	۸/۶	آبان
۱۶/۹	۱۴۱	۰	۱۲	۷۸	۲۱/۴	۱۲۶/۷	آذر
۱۸	۲۳۵	۰	۲۷	۴۸	۰/۳	۰/۵	دی
۲۳	۲۰۳	۰	۲۰	۵۴	۶۲	۱۰۰/۷	بهمن
۲۰/۵	۲۰۹	۳	۱۷	۵۲	۱۷/۱	۳۷/۹	اسفند

۱ - سرزمین و آب و هوای

۱-۶ اطلاعات هواشناسی شهرهای استان بر حسب ماه : ۱۳۹۹ (دباله)

شهر رزن						ماه	
دماهی هوا (درجه سلسیوس)							
پایین ترین کمینه	بالاترین بیشته	میانگین	کمینه	میانگین بیشته	میانگین بیشته		
-۱/۸	۲۰/۳	۷/۴	۱/۴	۱۳/۳		فروردين	
۰	۲۶/۵	۱۲/۸	۵/۶	۲۰		اردیبهشت	
۵/۱	۳۴/۷	۲۰/۵	۱۰/۴	۳۰/۶		خرداد	
۸/۱	۳۵/۸	۲۴/۱	۱۶/۰	۳۱/۷		تیر	
۱۴/۱	۳۷/۴	۲۵/۶	۱۷/۰	۳۳/۸		مرداد	
۸/۲	۳۲/۷	۲۰/۹	۱۲	۲۹/۸		شهریور	
-۱/۱	۳۰/۳	۱۴/۵	۵/۹	۲۳/۲		مهر	
-۲/۳	۲۲/۹	۹/۵	۲/۵	۱۶/۶		آبان	
-۹/۳	۱۰/۷	۲	-۱/۹	۵/۸		آذر	
-۱۲/۳	۱۵/۱	۰	-۷/۴	۷/۵		دی	
-۱۲	۱۷/۹	۲/۳	-۳/۷	۱۰/۲		بهمن	
-۱۰/۱	۱۹/۹	۴	-۲/۵	۱۰/۶		اسفند	

حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)	ساعت آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای همراه با گرد و غبار	تعداد روزهای یخ‌بندان	رطوبت نسبی (درصد)	حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
۱۴/۶	۲۰۷/۷	۰	۸	۶۵	۳۵/۳	۱۰۹/۸	فروردين
۱۶/۲	۲۷۱/۹	۰	۱	۵۵	۲۴/۸	۷۴/۱	اردیبهشت
۱۲/۷	۳۴۷	۰	۰	۲۵	۰	۰	خرداد
۱۲/۴	۳۰۱/۴	۱	۰	۲۶	۱/۱	۲/۳	تیر
۱۳	۲۸۵/۸	۰	۰	۲۶	۰	۰	مرداد
۱۳/۸	۲۸۱/۲	۰	۰	۲۴	۵/۶	۵/۶	شهریور
۱۳/۹	۲۳۵	۰	۲	۳۵	۸/۴	۱۰/۴	مهر
۹/۷	۱۷۵	۰	۳	۵۰	۱۳/۲	۴۱/۶	آبان
۹/۲	۶۵	۰	۱۸	۸۸	۴۴/۵	۱۵۹/۲	آذر
۱۰	۲۰۷	۰	۳۰	۵۷	۵/۸	۶/۷	دی
۱۸/۳	۱۶۵	۰	۲۳	۵۶	۲۳	۶۰/۷	بهمن
۱۴/۲	۲۱۸	۳	۲۲	۵۵	۲۰	۳۲	اسفند

۱ - سرزمین و آب و هوای

۱-۶- اطلاعات هواشناسی شهرهای استان بر حسب ماه : ۱۳۹۹ (دباله)

شهر توسرکان						ماه	
دماهی هوای (درجه سلسیوس)							
پایین‌ترین کمینه	بالاترین بیشینه	میانگین	میانگین کمینه	میانگین بیشینه	میانگین کمینه		
-۰/۱	۱۹	۹/۲	۴/۲	۱۴/۱		فوروردین.....	
۴/۱	۲۸/۴	۱۵	۸/۹	۲۱/۲		اردیبهشت.....	
۱۰/۲	۳۳/۵	۲۲/۱	۱۳/۷	۳۰/۴		خرداد.....	
۱۱/۷	۳۸/۱	۲۵/۳	۱۷/۷	۳۳		تیر.....	
۱۵	۳۷/۳	۲۶/۴	۱۸/۲	۳۴/۷		مرداد.....	
۱۲/۱	۳۳	۲۲/۷	۱۴/۷	۳۰/۷		شهریور.....	
۳/۸	۳۰/۴	۱۶/۹	۹/۱	۲۴/۷		مهر.....	
-۰/۳	۲۴/۳	۱۲	۵/۸	۱۸/۲		آبان.....	
-۴/۳	۱۴/۸	۴/۷	۰/۹	۸/۴		آذر.....	
-۹/۴	۱۶/۶	۳/۹	-۱/۷	۹/۵		دی.....	
-۹/۲	۱۷/۱	۵/۵	۰/۳	۱۰/۸		بهمن.....	
-۷	۱۹/۳	۵/۹	۰/۹	۱۰/۹		اسفند.....	

حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)	ساعت آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای همراه با گرد و غبار	تعداد روزهای یخbandان	رطوبت نسبی (درصد)	حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
۱۹	۲۰۸	۰	۲	۶۳	۱۶/۸	۶۷/۴	فوروردین.....
۱۸	۲۸۷	۱	۰	۵۱	۱۲/۵	۲۵/۹	اردیبهشت.....
۱۸	۳۶۶/۳	۰	۰	۲۸	۰	۰	خرداد.....
۱۶	۳۳۶/۳	۰	۰	۲۷	۲/۸	۲/۸	تیر.....
۱۲	۳۴۹/۳	۰	۰	۲۸	۰	۰	مرداد.....
۱۹	۳۲۹/۵	۰	۰	۲۶	۲	۲	شهریور.....
۱۴	۲۸۶/۱	۰	۰	۳۳	۴/۲	۴/۷	مهر.....
۱۱	۲۱۵/۷	۰	۱	۴۷	۱۲/۱	۲۸/۶	آبان.....
۱۲	۱۳۸/۶	۰	۱۱	۸۰	۳۴/۲	۱۲۷/۱	آذر.....
۱۳	۲۳۲/۷	۰	۲۳	۵۰	۳/۲	۴/۱	دی.....
۱۶	۱۹۷/۶	۰	۱۲	۵۵	۴۷/۳	۷۶/۴	بهمن.....
۲۰	۱۹۸/۸	۳	۱۳	۵۷	۴۹/۶	۷۷	اسفند.....

۱ - سرزمین و آب و هوا

۱-۶ - اطلاعات هواشناسی شهرهای استان بر حسب ماه : ۱۳۹۹ (دباله)

شهر اسدآباد						ماه	
دماهی هوا (درجه سلسیوس)							
پایین ترین کمینه	بالاترین بیشته	میانگین کمینه	میانگین کمینه	میانگین بیشته	میانگین بیشته		
-۰/۷	۲۱/۲	۹/۲	۲/۵	۱۵/۸		فروردين.....	
۲/۶	۳۱	۱۵	۷/۱	۲۲/۸		اردیبهشت.....	
۶/۷	۳۵/۶	۲۱/۶	۱۰/۸	۳۲/۳		خرداد.....	
۹	۴۰/۱	۲۵/۹	۱۶/۷	۳۵/۲		تیر.....	
۱۰/۰	۳۹/۷	۲۶/۴	۱۶/۵	۳۶/۳		مرداد.....	
۸/۳	۳۵/۴	۲۲/۶	۱۲	۳۳/۲		شهریور.....	
۰	۳۲/۹	۱۶/۷	۶/۲	۲۷/۲		مهر.....	
-۱/۱	۲۶/۴	۱۱/۶	۳/۳	۲۰		آبان.....	
-۶	۱۴/۶	۴/۳	-۰/۲	۸/۲		آذر.....	
-۱۰/۶	۱۶/۲	۲/۱	-۵/۶	۹/۸		دی.....	
-۹/۲	۲۰	۵/۵	-۱/۴	۱۲/۳		بهمن.....	
-۷/۱	۲۰/۲	۶/۸	۰/۳	۱۳/۳		اسفند.....	

حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)	ساعت آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای همراه با گرد و غبار	تعداد روزهای یخ‌بندان	رطوبت نسبی (درصد)	حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
۱۸	۱۹۶/۸	۰	۳	۶۸	۴۲/۵	۹۱/۴	فروردين.....
۲۳	۲۶۴	۰	۰	۵۹	۲۱	۴۷/۴	اردیبهشت.....
۲۰	۳۴۹/۱	۰	۰	۳۶	۰	۰	خرداد.....
۱۷	۳۳۴	۰	۰	۳۲	۰/۳	۰/۳	تیر.....
۲۴	۳۳۵/۸	۰	۰	۳۳	۰	۰	مرداد.....
۱۸	۳۱۶/۳	۰	۰	۳۱	۰	۰	شهریور.....
۱۷	۲۶۶/۹	۰	۱	۴۰	۰	۰	مهر.....
۱۶	۲۰۱/۴	۰	۳	۵۲	۷/۵	۳۰/۲	آبان.....
۱۳	۱۴۴/۷	۰	۱۹	۸۷	۳۵/۵	۱۴۱/۱	آذر.....
۱۸	۱۵۸	۰	۲۸	۶۱	۷	۷	دی.....
۲۲	۱۰۱/۳	۰	۲۱	۶۳	۶۱/۵	۱۱۴	بهمن.....
۱۸	۱۷۲/۷	۰	۱۹	۵۸	۲۰	۴۲	اسفند.....

۱ - سرزمین و آب و هوا

۱-۶ اطلاعات هواشناسی شهرهای استان بر حسب ماه : ۱۳۹۹ (دباله)

شهر فامنین						ماه	
دماهی هوا (درجه سلسیوس)							
پایین ترین کمینه	بالاترین بیشته	میانگین	میانگین کمینه	میانگین بیشته	میانگین		
-۱/۹	۲۱/۳	۷/۹	۱	۱۴/۹		فوریه	
۱	۲۸/۵	۱۳/۶	۵/۴	۲۱/۸		اردیبهشت	
۵/۵	۳۵/۹	۲۱/۲	۱۰/۵	۳۲		خرداد	
۸	۳۷/۳	۲۵/۱	۱۷	۳۳/۳		تیر	
۱۳/۵	۳۸/۹	۲۶/۳	۱۷/۶	۳۵		مرداد	
۷/۷	۳۳/۷	۲۲	۱۲/۴	۳۱/۵		شهریور	
-۰/۱	۳۱/۶	۱۵/۳	۶	۲۴/۷		مهر	
-۰/۶	۲۴/۳	۱۰/۴	۳	۱۸		آبان	
-۵/۷	۱۲	۳/۲	-۰/۳	۶/۶		آذر	
-۱۲/۴	۱۶/۸	۰/۶	-۷/۳	۸/۵		دی	
-۱۱/۱	۱۸/۸	۲/۷	-۴/۳	۱۱/۶		بهمن	
-۸/۴	۲۰/۹	۴/۸	-۲/۶	۱۲/۱		اسفند	

حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)	ساعت آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای همراه با گرد و غبار	تعداد روزهای یخ‌بندان	رطوبت نسبی (درصد)	حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
۱۹	۱۹۴/۹	۰	۷	۷۰	۳۶/۲	۱۲۶	فوریه
۲۱	۲۷۹/۳	۰	۰	۵۸	۳۳	۸۷/۸	اردیبهشت
۱۹	۳۵۳/۴	۰	۰	۲۷	۰/۷	۰/۷	خرداد
۱۸	۳۲۹/۹	۰	۰	۲۵	۰	۰	تیر
۳۰	۳۲۹/۴	۰	۰	۲۶	۰	۰	مرداد
۱۸	۳۲۸/۵	۰	۰	۲۲	۰	۰	شهریور
۲۴	۲۶۶/۶	۰	۱	۳۶	۳/۹	۸/۴	مهر
۱۷	۲۰۷/۳	۰	۱	۵۱	۵/۲	۱۵/۶	آبان
۱۴	۱۳۱/۳	۰	۱۵	۹۱	۲۸	۹۰/۷	آذر
۱۳	۱۶۲/۵	۰	۳۰	۶۲	۷	۷	دی
۲۶	۱۶۷/۲	۰	۲۳	۵۹	۱۴/۹	۳۳/۶	بهمن
۲۱	۱۸۱/۴	۰	۲۱	۵۶	۱۷/۶	۲۶/۲	اسفند

۱- سرزمین و آب و هوای

۱-۶ اطلاعات هواشناسی شهرهای استان بر حسب ماه : ۱۳۹۹ (دباله)

ماه	شهر قهاروند				
	دماه هوا (درجه سلسیوس)				
	پایین ترین کمینه	بالاترین بیشینه	میانگین	میانگین کمینه	میانگین بیشینه
فروزدین.....	-۲	۲۱	۸	۱	۱۵
اردبیشت.....	۳	۲۷	۱۴	۶	۲۱
خرداد.....	۶	۳۵	۲۱	۱۰	۳۲
تیر.....	۱۱	۳۷	۲۴	۱۶	۳۳
مرداد.....	۱۳	۳۸	۲۶	۱۶	۳۵
شهریور.....	۹	۳۴	۲۱	۱۲	۳۱
مهر.....	-۲	۳۱	۱۵	۵	۲۴
آبان.....	-۲	۲۳	۱۰	۲	۱۷
آذر.....	-۵	۱۲	۳	-۱	۶
دی.....	-۱۱	۱۶	۰	-۷	۸
بهمن.....	-۱۲	۱۹	۴	-۴	۱۱
اسفند.....	-۸	۲۱	۵	-۲	۱۲

ماه	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	رطوبت نسبی (درصد)	تعداد روزهای یخbedan	تعداد روزهای همراه با گرد و غبار	ساعتی آفتابی (ساعت)	حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)
	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
فروزدین.....	۸۷	۲۳	۹۹	۹	-	۱۸۶	۳۲
اردبیشت.....	۴۲	۱۴	۵۷	۰	-	۲۶۴	۲۹
خرداد.....	۰	۰	۲۵	۰	-	۳۲۵	۲۹
تیر.....	۴	۴	۲۶	۰	-	۳۰۲	۲۶
مرداد.....	۴	۴	۲۷	۰	-	۳۲۳	۲۸
شهریور.....	۰	۰	۲۳	۰	-	۳۱۳	۲۶
مهر.....	۹	۸	۳۸	۳	-	۲۵۵	۲۴
آبان.....	۱۸	۶	۵۳	۸	-	-	۲۳
آذر.....	۹۵	۳۲	۹۱	۲۰	-	-	۲۷
دی.....	۱	۱	۶۶	۲۹	-	-	۲۴
بهمن.....	۴۸	۳۴	۶۲	۲۴	-	-	۳۴
اسفند.....	۲۵	۱۲	۵۸	۲۲	-	-	۳۳

توجه: این جدول به تعداد شهرهایی که دارای اطلاع هستند تکمیل می شود و همچنین اطلاعات مربوط به ایستگاه هایی که در محدوده شهرها قرار ندارد نیز با نام ایستگاه مربوطه ارائه می شود
- مأخذ: اداره کل هواشناسی استان همدان

۱ - سرزمین و آب و هوای

۱-۷ جمع بارندگی سالانه شهرهای دارای ایستگاههای همدیدی از بدء تأسیس تا پایان سال ۱۳۹۹ (میلیمتر)

نام شهر	بیشینه	کمینه	میانگین
سینوپتیک همدان	۵۱۳/۱	۱۸۱/۶	۳۱۸/۱
ملایر	۵۷۶/۶	۲۱۱/۶	۳۴۰/۵
نوژه (کبودرآهنگ)	۵۹۳/۳	۱۵۷	۳۱۹/۴
نهاوند	۷۲۹/۵	۲۴۵/۲	۴۱۱/۲
رزن	۵۷۶/۶	۲۶۶/۶	۳۸۷/۶
توبیسرکان	۶۲۴/۸	۲۹۱/۲	۴۴۴/۷
اسدآباد	۶۲۱/۳	۲۷۹/۹	۴۲۲/۸
فامنین	۵۷۱/۶	۱۹۸/۷	۳۳۷/۹
قهاوند	۴۳۱.۲	۱۹۶/۱	۲۹۸/۴

مأخذ- اداره کل هواشناسی استان همدان

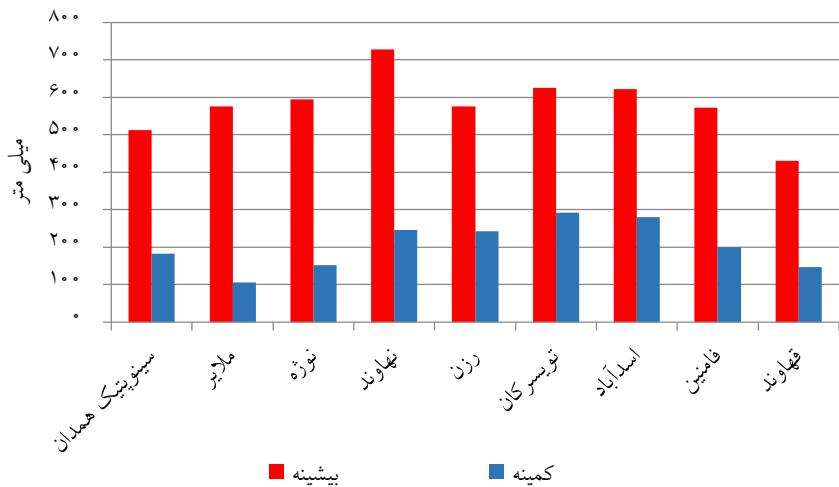
۱-۸ دمای سالانه شهرهای دارای ایستگاه همدیدی از بدء تأسیس تا پایان سال ۱۳۹۹ (درجه سلسیوس)

نام شهر	میانگین بیشینه	میانگین کمینه	میانگین	بالاترین بیشینه	پایین ترین کمینه
سینوپتیک همدان	۱۹/۶	۳/۶	۱۱/۶	۴۰	-۳۲/۸
ملایر	۲۰/۸	۶/۳	۱۳/۶	۴۰/۸	-۲۳/۸
نوژه (کبودرآهنگ)	۱۹/۰	۲/۶	۱۱	۴۰/۶	-۳۴/۰
نهاوند	۲۱/۴	۶/۶	۱۴	۴۰/۷	-۲۳/۰
رزن	۱۹/۷	۴/۸	۱۲/۳	۴۰/۲	-۲۱/۴
توبیسرکان	۲۰/۱	۷/۴	۱۳/۸	۴۱/۲	-۱۹/۴
اسدآباد	۲۰/۸	۴/۲	۱۲/۵	۴۰/۵	-۱۹/۹
فامنین	۲۰/۹	۴/۹	۱۲/۹	۴۲/۱	-۲۲/۴
قهاوند	۲۰/۹	۴/۹	۱۲/۹	۴۱/۰	-۲۲/۵

مأخذ- اداره کل هواشناسی استان همدان

۱- سرزمین و آب و هوای

۱-۲- جمع بارندگی سالانه شهرهای دارای ایستگاه همدیدی: ۱۳۹۹

مبنای: جداول ۱-۷

۱-۳- بالاترین بیشینه و پایین ترین کمینه دمای مرکز شهرستان ها: ۱۳۹۹

مبنای: جداول ۱-۸